

Protokol o hodnocení diplomové práce

Název práce: Cyklus ilustrací ve formě knihy Fernando Pessoa

Práci předložil(a) student(ka): BcA. Martina Nožičková

Studijní obor a specializace: Ilustrace a grafický design, Ilustrace

Posudek oponenta práce

Práci hodnotil(a): akad. mal. Milada Gabrielová

(u externích hodnotitelů uveďte též kontaktní adresu pracoviště)

Ústav výtvarné tvorby, FA ČVUT Praha, Thákurova 9, Praha 6, 166 34

1. Cíl práce

(a jeho naplnění):

Autorčiným cílem bylo vytvořit krásnou knihu. Vybrala si k tomu velmi náročný text, několikrát jej přečetla a prolula se do něj svými kresbami. Nalezla odpovídající techniku. Trpěla pochybnostmi během tvůrčího procesu, precizně se rozhodovala o každém typografickém jevu, zabrala se do tématu natolik, že vytvořila víc ilustrací, než zamýšlela. Knize dala finální formu schránky, ve které jsou knihy dvě.

Chtěla si „zakreslit“ a zakreslila si. Vznikla krásná a prožitá kniha.
Cíl byl naplněn.

2. Technologická specifika

(technická inovace):

Technika škrabačky je tradiční a vděčná pro témata pracující se světlem a napětím. Hotový materiál je drahý a umožňuje spíše křehké a drobnější zpracování. Líbí se mi, že se tím autorka nespokojila, považuji za zajímavé, že hledala způsob jak změnit tyto vlastnosti, především strukturu – energii – nabízené techniky – vnést do toho určitou neposlušnost a živost hrubším povrchem. Autorčin popis výroby vlastního podkladu pro tuto techniku je přesvědčivý a originální. Dostává se někam blíž ke hranici se sgrafitem a na rozdíl od běžného použití této techniky daleko překračuje možnou velikost formátu a uvolněnost použité kresby. To se mi zdá inovativní a jako takové to otevírá autorce mnohem větší možnosti.

3. Přínos práce pro daný obor

Nejdříve jsem dlouho prohlížela pouze ilustrace, než jsem se pustila do čtení náročného textu. Na ilustracích jsem uviděla jakýsi pozdní čas lidské bytosti, konfesi na konci smyslu bytí.

Takto zachycena jsem se teprve pustila do čtení. Ptala bych se, co vede mladého člověka k takovým tématům, ale pamatuji se na své mladé zalíbení v hledání pravého smyslu života. A dobře znám tu univerzální osamělost, která je tak nevyhnutelná pro každého lidského tvora. Takže se nedivím, spíše

chválím, protože jedině mládí možná dá tu odvahu dívat se na šero a ztvárňovat je ve snaze nalézt odpovědi.

Ilustrace otevírají v diváku vůli pokusit se o text.

Během čtení jsem vstoupila do vnitřní dimenze textu, jako za zrcadlo, a ilustrace zůstaly za mnou, u brány, ale díky nim jsem se vydala do prostoru, který autor textu popisuje takto: „Každé hledisko je vrchol obrácené pyramidy, jejíž základnu nelze určit“.

Taková by měla být ilustrace a v tomto případě rozhodně je.

Ilustrace existují i samostatně, je možné číst je místo knihy, prožívat v nich velmi prostorový stinný svět duše člověka.

4. Silné stránky díla

Dobrá kresba, postavy mají přesvědčivě nakreslený pohyb a gesta, tváře vidí a myslí, v oku je jiskra. Jakési sugestivní měsíční světlo, které vytváří snovost, zvláště snové jsou předměty – okna, průhledy, interiéry, dlažba...kde autorka odolala popisnosti a využila kontrastní vlastnosti vyškrabované techniky.

Radost z kreslení – „zakreslit si“ – kterou autorka deklaruje a je jí z ilustrací jasně cítit.

Úprava písma kultivovaná, text se dobře čte a autorka našla dost jemnosti na finesy, jako je například zavěšená interpunkce.

Autor textu se zmiňuje o kvalitě psaní, o syntaxi a pracuje s velmi přesnými formulacemi – typografické zpracování textu je stejně důkladné v důrazu na přesný řád bez zbytečných a marných výstřelků, ale při zachování vnitřní poezie.

Schránka dělá z knihy objekt, rozdělení textu do dvou knih je v souladu s básnickovými záměrně zmnoženými osobnostmi.

Autorka kritizuje bezilustrační stav současné knižní produkce. Doufám, že si bude chtít „zakreslit“ i ve své praxi a že najde cestu, jak své knihy vydat. Dnes už jde hlavně a pouze o peníze, protože všechno ostatní, jak je vidět, je v silách autorky.

To, co autorka sama uvádí jako svou slabinu – věčnou nespokojenost se svou prací, pochybnosti nad zvoleným postupem a nakonec uvědomění si, že je to momentálně stejně to nejlepší, co mohla udělat – je vlastně její silná stránka a výbava.

5. Slabé stránky díla

Slabinu vidím v určitém romantizmu, se kterým přenáší přetěžké autorovy úvahy do světa stáří a konce života často použitou postavou jednoho konkrétního starce (zde je třeba zmínit autorčinu schopnost udržet podobu zobrazované tváře), což může vést k omylu, že je to hlavní postava příběhu, který ovšem příběhem není. Autor sám spíše vyjadřuje pocit, že nikdy nežil, než téma umírání. Pessoa psal texty mezi svým 27 a 45 rokem, zemřel ve 47 letech, byl to stejný mladý hledač podstatného, jako dívka, která po stu letech jeho text reflektuje. Vidím v tom určitý schématický posun, nebezpečí klišé, není to přímo na závadu vyjádření obsahu textu, zpočátku to navede na náladu neexistence a osamělosti, ale není to úplně pravda.

Autor ovšem sám natolik zpochybňuje všechno své žití a prožívání a hlavně myšlení, že i toto může být vnímáno jako jeden z jeho vlastních posunů a jeho typické zmnožení tím spíš, že sám pohledný muž v textu neustále zmiňuje svou odpornost pro dtuhé, takže kdybych neviděla jeho fotografie, nic by mě nenapadlo.

Kresba má ještě určité rezervy ve zjednodušení – zatímco předměty jsou suverénně téměř abstrahovány a svítí jednoznačně v mystickém osvětlení, postavy lidí a zvířat, jakoby v obavě z nedostatečného vyjádření, jsou zbytečně popisné. Může to být vnímáno jako kontrast, ale nefunguje to příliš v některých složitějších kompozicích.

Ale to bych předbýhala autorčinu věku, protože to je vlastně projev zralosti – veškerý vnitřní soulad forem – a protiklad hledání.

Domnívám se, že by měla knihu ilustrovat ještě jednou, za dvacet let, stejně jako básnickovy texty byly psány v tomto rozmezí. Pak bychom viděli další dimenzi tohoto vnitřního napětí.

6. Hodnocení a navrhovaná známka

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhově):

Knihu považuji za krásnou, navrhuji hodnocení VÝBORNĚ.

Datum:

PRAHA 22. května 2014

Podpis:

Milada Gabrielová

